

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 22. 2. 2023

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet na preverenie č.: PGO-RPMS/2023/00114 (predch č. PGO-RPMS/2022/00336)

Programová služba: RTVS 24

Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska

Číslo licencie: TD/3

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. e) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) postupom podľa § 150 zákona č. 264/2022 Z. z. preverila podnet na preverenie evidovaný pod č. PGO-RPMS/2023/00114 (predch č. PGO-RPMS/2022/00336) smerujúci voči vysielaniu televíznej programovej služby RTVS 24 vysielateľa Rozhlas a televízia Slovenska a uznala podnet na preverenie podľa ustanovenia § 150 ods. 13 zákona č. 264/2022 Z. z. za **neopodstatnený**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi podávateľovi podnetu výsledok preverenia podnetu.

T: 6. 3. 2023

Z: PgO

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre mediálne služby
dňa 22. 2. 2023

Podnet na preverenie č. PGO-RPMS/2023/00114 (predch č. PGO-RPMS/2022/00336)
zaevidovaný dňa 20. 12. 2022

Podávateľ: fyzická osoba

Predmet podnetu: Správy RTVS

Deň a čas vysielania: 19. 12. 2022, 17:02 h

Označenie podľa JSO: -

Programová služba: RTVS 24

Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska

Číslo licencie: TD/3

Dátum: 15. 2. 2023

OBSAH PODNETU:

„S pohoršením, pri ktorom nedochádza na slová sa obraciam na RADU pre mediálne služby:

v mene širokej rodiny svojej i spoločnej rodiny všetkých ľudí na Slovensku bez rozdielu viery a svetonázoru, zmýšľajúcich a šľachetne správajúcich sa ľudí, majúcich v úcte pomoc ľuďom v núdzi v každom čase, za každých okolností a bez rozdielu príslušnosti k akejkoľvek komunite. Pomoc humanitárnu, ľudskú ktorá zodpovedá mravnému imperatívu doby, v ktorej žijeme. Ktorá vychádza z prirodzenej ľudskej podstaty a mravnej občianskej spolupatričnosti, ktorá stojí nad všetkým. Ako princíp, ktorí velí pomáhať a prispieť rukou nerozdielnou v rozsahu a spôsobom človeku i spoločnosti sebe vlastným.

A plnom rozsahu to platí aj vo vzťahu kľudom trpiacom na UA. A dvojnásobne, ak ide o deti. Majúc na mysli tieto myšlienky pretvárané do činov, osobitne v tomto adventnom čase sme sa stali svedkami zvrhlosti, ktorú nejde pomenovať inak. Svedkami nehorázneho počinu ktorého sa dopustila slovenská verejnoprávna televízia zverejnením profesionálne vrcholne neetickej, a ľudsky bezprecedentnej výzvy ukrajinského prezidenta, silne javiacej znaky zneužitia verejného priestoru na vojnovú propagandu – neakceptovateľným, ľudsky obzvlášť necitlivým, nehumánne, profesijne a spoločensky odsúdenia hodným spôsobom.

Bezcharakterne hodnotovo špinavo, zneužitím detskej témy MIKULÁŠA s ojedinelým liturgickým podtextom, a zatiahnutím a spájaním tejto spravodajsky obzvlášť tolerovanej a rešpektovanej témy s témou vojny na podprahové, nehumánne účelové ciele. Odhliadnuc od závažnej politickej zodpovednosti a od nej sa odvíjajúceho prekročenia mediálnej etiky a spoločenskej morálky, v hrubom rozpore s cieľmi a úlohami verejno-právnej TV v regulačnom rámci zákona o RTVS. Pre hrubé zneužitie verejného záujmu.

Neveríme vlastným očiam, že dnes v treťom tisícročí, že v takej pokročilej civilizovanej dobe je niečo také možné vidieť na televíznej obrazovke. VEREJNO-PRÁVNEJ zvlášť. Ako ďaleko, ako hlboko a neuvážene je schopné vo svojej zaslepenosti zájsť verejnoprávne médium, ktorého primárnym cieľom je prinášať medzi ľudí, do verejného priestoru najmä v tomto predvianočnom čase, pokoj, ľudskosť a humánne postoje.

A už nielen ako šot, ale ako (výberovú) spravodajskú informáciu bežiacu trvale na lište (na „24“-ke) určenú ako vizuálny spravodajský produkt pre slovenského diváka. S opätovným zdôraznením, že ešte aj tomto v ADVENTNOM čase. V znení :

UKRAJINSKÉ DETI PROSIA MIKULÁŠA o ZBRANE (a s ich bližšou špecifikáciou...)

Takto zneužiť verejný priestor je hanebné v slovenskom verejno-právnom médiu. Je to zároveň hrubé zneužitie právomocí a povinností zodpovedných osôb naprieč celou štruktúrou príslušnej sekcie a orgánov majúcich dosah na obsah spravodajských a im podobných informácií určených do verejného priestoru.

Z tohto dôvodu pre stratu mravnej a právnej zodpovednosti žiadame v prvom rade o stiahnutie tohto poburujúceho informačného excesu (aktuálne bežiaceho 19.12.2022). Zároveň žiadame o vyvodenie personálnej zodpovednosti príslušných výkonných i riadiacich osôb, spôsobom precedentným z ostatného obdobia. Rovnako akčným, rovnako závažným. Poznajúc spôsoby TV, ako je schopná exemplárne nekompromisne postupovať keď ide o prekročenie hraníc dovoleného - v svojskom ponímaní potreby tolerantného a vyváženého informačného spravodajstva.

Obzvlášť je to v záujme chápania a rešpektovania úloh, dodržiavania a udržiavania významu dôležitosti tohto média pre spoločnosť v tomto pre ňu osobitne náročnom čase. A nedeľne, v záujme zamedzenia úletov podobným bezprecedentným spôsobom. Ako v prípade, na ktorý poukazujeme, ako v prípade totálneho zlyhania konkrétneho média, konkrétnych zodpovedných ľudí i konkrétnych nástrojov, ktoré tomu majú zabrániť.

Lebo aj, či práve v tomto médiu zvlášť sú, musia existovať neprekročiteľné ľudské, morálne hranice, limity, ktoré nejde obísť vo verejnom priestore. Ktoré bez pričítaným spôsobom - cez

vťahovanie toho „najposvätejšieho segmentu“ doň, cez DETI, cez príspevky s hygienickým obsahom – búra „slovenská televízia“ to čo má pestovať a šíriť. Povinne. A nie takýmto nekalým emotívnym a svojimi dôsledkami mravne nebezpečným presahom spravodajstva sa odkláňať od svojho poslania.

Lebo to už nie je iba (súkromnou) vecou jednotlivcov „v televízii“, ich svetonázorovej výbavy. Ani súkromnou vecou inštitúcie s právnou subjektivitou a od nej sa odvíjajúcej právnej aj morálnej zodpovednosti navonok. Tobôž nie tej s verejno-právnym postavením.

Preto sú potrebné konzekvencie. Počínajúc tými (identickými, v pôsobnosti RTVS), ktorých sme boli svedkami, už dokonca aj opakovaným spôsobom, vo vtedajších (bezprecedentných) prípadoch vo vedení spravodajskej sekcie. Za neprijateľné, netolerovateľné a zjavne účelovo svojvoľné správanie sa v oblasti poskytovania obsahových služieb.

S poukazom na uvedené, žiadame o nekompromisné prešetrenie tohto závažného porušenia etiky spravodajstva nad rámec zákona o mediálnych službách, zákona o RTVS a mediálneho (samoregulačného) kódexu.

Správu o tom zdvorilo žiadame oznámiť na uvedenú mejlovú adresu. Zároveň prosím o potvrdenie prijatia tohto podnetu.“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách:

§ 16 ods. 1

Poskytovateľ obsahovej služby poskytuje obsahovú službu slobodne a nezávisle. Do jej obsahu možno zasahovať iba na základe zákona a v jeho medziach.

§ 25

Prístup verejnosti k pluralitným, objektívnym a nestranným informáciám

Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný

a) zabezpečiť všestrannosť informácií a názorovú pluralitu v rámci vysielanej programovej služby,

b) zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre mediálne služby:

Podávateľ podnetu namietal voči „nehoráznemu počinu“, ktorého sa mala dopustiť RTVS, a to „zverejnením profesionálne vrcholne neetickej, a ľudsky bezprecedentnej výzvy ukrajinského prezidenta, silne javiacej znaky zneužitia verejného priestoru na vojnovú propagandu – neakceptovateľným, ľudsky obzvlášť necitlivým, nehumánne, profesijne a spoločensky odsúdenia hodným spôsobom.“

Namietal tiež zverejnenie tejto informácie, ktorú považuje za „závažné porušenie etiky spravodajstva“, v čase Adventu, resp. v súvislosti so sviatkom sv. Mikuláša, ktorý je predovšetkým sviatkom detí.

V programe Správy RTVS na spravodajskom kanáli RTVS 24 so začiatkom vysielania o cca 17:02 hod. sme opakovane počas spravodajských príspevkov *Naše životné prostredie v roku 2022* a *Vesmír v roku 2022* zaznamenali v rámci textových spravodajských informácií bežiacich na lište v dolnej časti obrazovky kontinuálne počas celého vysielania RTVS 24 aj namietanú spravodajskú informáciu v nasledovnom znení:

(17:13:55) *** V. Zelenskyj: Ukrajinské deti prosia Mikuláša o zbrane a protivzdušnú obranu.

Hľadali sme zdroj uvedenej spravodajskej informácie. Na internete sme narazili na tlačovú správu TASR z 19. 12. 2022 s názvom *Zelenskyj: Ukrajinské deti prosia Mikuláša o zbrane a víťazstvo*.¹

Píše sa v nej, že Ukrajina oslavuje sviatok sv. Mikuláša podľa juliánskeho kalendára 19. 12. 2022. Pri tejto príležitosti ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskyj vyhlásil, že „ukrajinské deti tento rok prosia Mikuláša o systémy protivzdušnej obrany a zbrane pre ukrajinskú armádu.“

Na stretnutí lídrov krajín združených v Spoločných expedičných silách (JEF), ktoré sa koná v lotyšskej Rige, Zelenskyj prostredníctvom videoodkazu vyzval lídrov krajín združených v JEF ako Dánsko, Fínsko, Nórsko, Švédsko, Litva, Lotyšsko, Estónsko a ďalších, aby naďalej vojensky podporovali Ukrajinu. Agentúrna správa cituje Zelenského slová: „Na svätého Mikuláša... dali ruskí teroristi ukrajinským deťom darček v podobe nových útokov ... Ukrajinské deti vo svojich listoch pre svätého Mikuláša žiadajú systémy protivzdušnej obrany, zbrane, víťazstvo – víťazstvo pre všetkých Ukrajincov... Konajme!“

TASR uvádza, že správu prevzala od televízie CNN. Ide pravdepodobne o správu z 19. 12. s názvom *Ukrainian children are asking Santa Claus for air defense systems and weapons this Christmas, says Zelensky*.²

Od TASR správu prevzala väčšina mienkotvorných médií, napr. spravodajské portály noviny.sk, aktuality.sk, ta3.com, postoj.sk, Denník N atď., pričom väčšina z nich mala informáciu o krajinských deťoch prosiacich Mikuláša o zbrane priamo v názve správy.³

Podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách vysielateľ je povinný „zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.“

Medzi kritériá objektivitu spravodajstva vo všeobecnosti zahrňame: relevanciu, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absenciu stránenia.

Ako vyplýva z tlačovej správy TASR, ale aj zo samotného znenia namietanej spravodajskej informácie (*V. Zelenskyj: Ukrajinské deti prosia Mikuláša o zbrane a protivzdušnú obranu*), ide o výrok ukrajinského prezidenta V. Zelenského. Úlohou spravodajstva je informovať nestranne a objektívne, to znamená medzi iným aj relevantne, aktuálne a presne. Sme toho názoru, že uvedená informácia je náležite relevantná (keďže išlo o výrok prezidenta krajiny vo vojnovom stave napadnutej susedným štátom), aktuálna (išlo o výrok z toho istého dňa, t. j. 19. 12.) a podľa všetkého presná, keďže sa zhoduje s dostupnou agentúrnou správou, ako aj

¹ <https://www.teraz.sk/zahranicie/zelenskyj-ukrajinske-deti-prosia-mikul/682203-clanok.html>

² https://edition.cnn.com/europe/live-news/russia-ukraine-war-news-12-19-22/h_3b9044e4200ae8250bf34bcb6de10141

³ <https://www.noviny.sk/725593-zelenskyj-ukrajinske-deti-prosia-mikulasa-o-zbrane-a-protivzdusnu-obranu>
<https://www.aktuality.sk/clanok/RPnXaP0/vojna-na-ukrajine-ukrajinske-deti-prosia-mikulasa-o-zbrane-a-protivzdusnu-obranu-tvrdi-zelenskyj/>
<https://www.ta3.com/clanok/254366/netradicne-vianocne-prianie-ukrajinske-deti-prosia-mikulasa-o-zbrane-a-protivzdusnu-obranu>
<https://www.postoj.sk/120836/ukrajinske-deti-prosia-mikulasa-o-zbrane-a-protivzdusnu-obranu>

s tým, ako o veci informovali ostatné relevantné médiá. Podľa nášho názoru je informácia tiež neutrálna a nestranná, keďže neobsahuje žiadne hodnotiace či komentujúce prvky. Samotná skutočnosť, že namietaná spravodajská informácia môže vyvolávať u recipienta emócie, je prirodzená a podľa nášho názoru nie je v rozpore so zákonom č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách.

ZÁVER:

Na základe uvedeného sme toho názoru, že vysielateľ programovej služby RTVS 24 odvysielaním programu *Správy RTVS* dňa 19. 12. 2022 o cca 17:02 hod. **neporušil ustanovenie § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách.** Podnet na preverenie navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnený.**

Prepis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (podnet na preverenie č. PGO-RPMS/2023/00114; predch. č. PGO-RPMS/2022/00336)

Monitorované vysielanie: RTVS 24
Deň vysielania: 19. 12. 2022
Čas vysielania: 17:02 h
Označenie podľa JSO: -

- časový kód cca:

16:00:04 *Správy RTVS*

16:24:40 *Svet :24*

16:44:02 *Ekonomika :24*

16:58:58 upútavky
reklama

17:02:01 *Správy RTVS*

Naše životné prostredie v roku 2022 (spravodajský príspevok)

17:08:45 počas celého trvania programu bežia textové správy v lište v dolnej časti obrazovky: *** Sledujete RTVS 24 – spravodajstvo: Národná kriminálna agentúra zadržala počas akcie Carnotaurus jedného aktívneho a jedného bývalého príslušníka polície. *** Poslanci z občiansko-demokratickej platformy opúšťajú klub OĽaNO. *** Najvyšší správny súd SR má štyroch nových predsedov senátov. *** Hraničnými priechodmi prešlo v uplynulom týždni 19 308 ľudí z Ukrajiny, opačným smerom išlo 22 376 ľudí. *** Vo veku 88 rokov zomrela herečka a bývalá riaditeľka divadla Andreja Bagara v Nitre Hilda Augustovičová. *** ČR: Pokračuje súd s A. Babišom v kauze Čapí hnízdo, obhajoba chce predložiť nové posudky. *** V Kyjeve a ďalších oblastiach budú po útokoch núdzové odstávky elektriny. *** Klimatickí aktivisti v Nemecku protestovali proti umelému zasnežovaniu svahov. *** Thajsko: Po potopení plavidla námorných síl hlásia najmenej 31 nezvestných. *** Ropa zdražela, cena Brentu sa posunula vyššie na 79 USD/barel. *** Nálada čínskych podnikateľov klesla na takmer 10-ročné minimum. *** Kanada: Pri útoku na predmestí Toronta zomrelo 6 ľudí, vrátane podozrivého strelca. *** USA: Model E. T. Mimoszemšťana vydražili za 2,6 milióna dolárov. *** Počasie: Oblačno až zamračené, ojedinele hmla. Prechodne aj malá oblačnosť, najmä na východe. Teplota -3až 2 stupne Celzia. *** Avízo: Host'om dnešnej relácie Interview :24 bude minister životného prostredia SR, Ján Budaj (OĽaNO). Témou rozhovoru bude aktuálna politická situácia a predčasné voľby. Sledujte spravodajskú :24 po 17:30. *** Viac na spravvy.rtvs.sk. *** Sledujete RTVS 24 – spravodajstvo: Poslanci z občiansko-demokratickej platformy opúšťajú klub OĽaNO. *** Národná kriminálna agentúra zadržala počas akcie Carnotaurus jedného aktívneho a jedného bývalého príslušníka polície. *** MZ: Budúci všeobecní lekári sa v rámci rezidentského štúdia budú môcť po novom zamestnať len v nemocnici. *** IPČKO: Vianočné prípravy sú často stresujúce, netreba sa sústreďovať na dokonalosť. *** Vo veku 88 rokov zomrela herečka a bývalá riaditeľka divadla Andreja Bagara v Nitre Hilda Augustovičová. *** Slovensko si prevzalo prvý z 15 tankov Leopard od Nemecka. *** (17:13:55) V. Zelenskyj: Ukrajinské deti prosia Mikuláša o zbrane a protivzdušnú obranu. *** Pápež František: Vojna na Ukrajine je globálna a v blízkom čase sa neskončí. *** Nemecko pozastavilo pre poruchovosť nákup ďalších bojových vozidiel pechoty Puma. *** V Európskej únii zadržali falšovaný tovar v hodnote 1,9 miliardy eur. *** Užívatelia Twitteru sa vyslovili za Muskov odchod z postu riaditeľa spoločnosti. *** Počasie: Oblačno až

zamračené, ojedinele hmla. Spočiatku aj malá oblačnosť, najmä na severe. Teplota – 4 až 1 stupeň celzia. *** Avízo: Host'om dnešnej relácie Interview :24 bude minister životného prostredia SR, Ján Budaj (OĽaNO). Témou rozhovoru bude aktuálna politická situácia a predčasné voľby. Sledujte spravodajskú :24 po 17:30. *** Viac na spravy.rtvsk.sk. *** atď.

17:15:45 *Vesmír v roku 2022* (spravodajský príspevok)
17:26:00 *Bez komentára*
17:27:27 záver programu
 upútavky
17:30:40 **Interview :24**
 - rozhovor s Jánom Budajom
17:59:30 záver
 upútavky
 reklama
18:01:08 **Správy RTVS**
 spravodajské príspevky
18:25:50 upútavky
18:26:32 **Historický kalendár**
18:31:00 upútavky
18:31:57 **Fetiše socializmu**
18:58:30 upútavky
19:00:08 **Správy RTVS**
19:59:59 koniec záznamu